

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de
Montisfalisci, M.DCC.XVII.

Casus I. Argumentum. Ecclesia ut sit, & dicatur Collegiata, quid
requiratur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72191](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72191)

CANON VI.

Ex Synodo Romana Eugenii II. & Leonis IV.

Monasterium, vel Oratorium Canonicè constructum à dominio Constructoris eo invito non auferatur, liceatque illi Presbitero, cui voluerit, pro sacro officio illius Diæcesis cum consensu Episcopi, ne malus existat, commendare.

COMMENTARIUM.

X hoc Canone sequentem deduco conclusionem. EPISCOPUS INVITO PATRONO NON POTEST DE ECCLESIA SIMPLICI FACERE MONASTERIUM, SEU ECCLESIAM COLLEGIATAM.

Ratio est, quia iste Text. disponit, quòd auferri non possit Ecclesia patronalis à dominio Fundatoris, seu Patroni, eo invito ea ratione ne laici retrahantur à constructione Ecclesiarum; si autem Ecclesia erigeretur ab Episcopo in Monasterium, aut in Ecclesiam Collegiatam, jam auferretur à dominio Patroni, dum non posset ipse ampliùs præsentare, nec ab ea recipere alimenta, licèt quoad reliqua remaneat Patronus; Ita Gloss. hic verb. à dominio, ibique Archidiacon. Gloss. in cap. Nobis de Jurepatr. verb. in Cappell. ibique Abb. Butr. num. 26. Anan. num. 16. Lambertin. de Jurepatr. lib. 3. quest. 6. art. 1. num. 3.

Circa hanc Conclusionem sequentes examinantur Casus.

ARGUMENTUM.

Ecclesia ut sit, & dicatur Collegiata. Quid requiratur?

SUMMARIUM.

- 1 Ecclesia ut sit Collegiata, quid requiritur? & num. 3.
- 2 Collegium an constituatur per duos?
- 4 Signa Collegialitatis, quæ sint, & quæ non sint? & num. 5.
- 6 Ecclesia Collegiata semel in esse deducta tripliciter extingui potest.

7 Ecclesia Collegiata quotuplex sit, & unde dicatur Insignis.

CASUS I.

1 **U**T Ecclesia sit, & dicatur Collegiata requiritur primò, quòd ab initio sit taliter instituta, & ordinata, ut ibi sint tres Præbendati, seu Beneficiati collegialiter; Ita Gloss. in cap. Nullus in Ecclesia de elect. & in cap. Nobis de Jurepatr. Licèt enim Collegium conferretur in uno, vel duobus Canonicis dumtaxat, nihilominus non constituitur à principio per duos, sed requiruntur tres, ut constituatur Collegium Abb. num. 6. & Dec. num. 13. hic

li 2

Bar-

Barbat. conf. 17. tom. 1. num. 1. Et licet ex speciali constitutione duo faciunt Collegium, tamen de Jure communi non faciunt. *Abb. num. 5. & 6. Anan. num. 3. Bald. num. 3. Dec. num. 16. Butr. num. 8. Fagnan. num. 30. hic Barbat. conf. 17. numer. 1. tom. 1. Mascard. conclus. 586. n. 9. tom. 1.*

Unde ex eo, quod in Ecclesia Præbendæ semper fuerint duæ, clarè probatur quod non sit Collegiata, *Barbat. ubi supra num. 2.*

3 Requiritur secundò, Privilegium Apostolicum, nullus enim nisi Papa potest constituere, & erigere Ecclesiam Collegiatam, *Lotter. de re Benefic. lib. 1. quest. 14. num. 38. Barbat. ubi supra num. 7.* Sed ad esse Collegii non requiritur, quod ibi sit Prælati, licet requiratur ad bene esse, *Innocent. in cap. Cum non ignores de Præben. num. 2. Fagnan. hic num. 44.*

Ad cognoscendum an Ecclesia sit Collegiata? recurrendum est ad ejus ordinem, & Institutionem, si enim fuerit instituta, ut ibi essent plures collegialiter, est Collegiata; Deficiente institutione recurrendum est ad Privilegium super Jure Collegii; Deficiente Privilegio recurrendum est ad possessionem Ecclesiæ, si enim Ecclesia est in possessione Collegii, est Collegiata, nisi contrarium probetur *Abb. in cap. Nobis de Jurepatr. num. 8. Barbat. consil. 17. num. 4. tom. 1. Mascard. de probat. conclus. 586. num. 1. tom. 1.*

4 Ut cognoscatur quando Ecclesia sit in possessione Collegii recurrendum est ad signa; Signa enim Collegialitatis Ecclesiæ non sunt, quod in illa sint plures Clerici præcisè, & quod sint plures Præbendæ. *Abb. in cap. Nobis de Jurepatr. num. 8. in fine, Butr. num. 3. Fagnan. num. 21. in hoc cap. Nullus.* Nec quod Ecclesia ab Episcopo sit adscripta inter Ecclesias Collegiatas.

5 Sed signa Ecclesiæ Collegiatæ sunt facere, & deputare Syndicum, & per eum jurare, habere sigillum commune, eligere Prælatum, facere alios actus collegialiter, scilicet quod in unum locum convenient ad faciendos actus spectantes ad Collegium, Arca communis, Refectorium, & Dormitorium commune. *Abbas in dicto cap. Nobis num. 8. Imol. in hoc cap.*

Nullus num. 2. Barbat. conf. 17. num. 3. & 4. tom. 1. Alexand. conf. 74. num. 4. lib. 4. Mascard. conclus. 586. numer. 3. & 12. tom. 1.

6 Collegium, seu Ecclesia Collegiata, semel in esse deducta tripliciter extingui potest, scilicet per hoc, quod transferatur ad diversum ordinem, per hoc, quod alteri accessorie uniatur, & per hoc, quod à Principe ex justa causa destruat. Si enim ex accidenti, aut ex Tyrannide Bona Collegii dilapidentur, & ipsum Collegium destruat, si remaneat unus Collegialis in ipso conservatur Jus Collegii, si verò nullus remaneat, Collegium actu, seu quoad activitatem destruitur; Habitu verò, seu quoad Jus Collegii remanet penes Ecclesiam; *Lotter. de re Benefic. lib. 1. quest. 14. num. 106.*

7 Ecclesia Collegiata alia est Cathedralis, & alia simplex Collegiata, & hæc alia est Insignis, & alia non Insignis. Ecclesia Collegiata dicitur Insignis ex sequentibus circumstantiis, scilicet ex communi omnium existimatione, seu ex eo, quod pro tali ab omnibus habeatur, ex ejus structura, ex loco nobili, in quo sita est, ex eo, quod sit Matrix, ex præcedentia supra alias Ecclesias, ex magno numero ministrorum deservientium, & ex frequentia Populi. Ita *Lotter. de re Benefic. lib. 1. quest. 15. num. 4. & seqq. Rota decis. 29. num. 1. par. 2. divers.*

ARGUMENTUM.

Cappellania an, & quando erigi possit in titulum Beneficii? Et erecta in titulum Beneficii, an Cappellanus indigeat nova præsentatione ad effectum retinendi illam sic erectam, & commutatam in Beneficium Ecclesiasticum? Et an fieri possit præsentatio ad Beneficium erigendum.

SUMMARIUM.

1 *Mandante Testatore:* Che si erigano due Cappellanie: *Et simul prohibente*